

Azolla filiculoides Lamk. in Twente

P.H.L. Spee (Chopinplein 2, 7522 KK Enschede)

***Azolla filiculoides* Lamk. in Twente (prov. of Overijssel)**

Azolla filiculoides was recorded for the first time in the eastern part of the province of Overijssel, in a canal and a canalized brook in the vicinity of Almelo.

Even ten oosten van Almelo, in atlasblok 28.35.34/44, is enkele jaren geleden een dam gelegd in het Kanaal Almelo-Nordhorn. Op 28 augustus 1988 werd bij deze waterkering een dik kroezig tapijt aangetroffen van *Azolla filiculoides*, dat zich in de richting van Almelo over tientallen meters uitstrekte. Het gehele kanaaloppervlak was ermee bedekt. Vermoedelijk betreft het hier de eerste vindplaats van deze soort in Twente. Op 2 oktober bleek de situatie ingrijpend gewijzigd, want de heldergroene massa was verdwenen. Wel troffen we langs de oevers – vanaf de dam tot aan de Almelose haven, dat wil zeggen over een afstand van 2 kilometer – dunne laagjes steenrood gekleurde Kroosvarens aan. Ook dobberden, voortgedreven door een oostenwind, midden op het water afzonderlijke planten en stukjes kroosvarentapijt; door een kleine duiker belandden afzonderlijke varentjes zelfs in de haven.

Via een ronde duiker in de zuidelijke oever is het Kanaal Almelo-Nordhorn ter plekke van genoemde waterkering verbonden met een afwateringskanaal dat uit drie elementen bestaat: het oorspronkelijke kanaal achter de dam maar dan sterk verbreed en uitgediept, de Loolee, een oude beek die eveneens verbreed en uitgediept werd, en een gegraven verbindingstuk. Ook hierin werd de soort verspreid aangetroffen. Bovendien staat het afwateringskanaal in verbinding met de gekanaliseerde Bornsche Beek, die haar water langs de zuidzijde van Almelo naar het westen afvoert. We troffen dan ook opnieuw afzonderlijke *Azolla*-plantjes aan bij de plek waar de Bornsche Beek onder de rijksweg Almelo-Hengelo doorgaat. Wanneer we aannemen dat deze afkomstig zijn van de eerstgenoemde vindplaats, dan zouden ze een afstand van ongeveer viereneenhalve kilometer hebben afgelegd.

Azolla filiculoides is afkomstig uit warme delen van Noord- en Zuid-Amerika. Haar massale voorkomen op deze plaats zou kunnen worden verklaard uit het feit dat het water betrekkelijk warm is, want het is ondiep en wordt niet door bomen beschaduwd. Het op drift raken van de plantjes is vermoedelijk bevorderd doordat men het kanaal heeft geschoond met behulp van een op een schuit gemonteerde maaimachine.